

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-5-045
Karar Sayısı : 20-43/588-262
Karar Tarihi : 24.09.2020

(Muafiyet)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Serap TOPALÖMER, Eren YALDIZLI, Mert ÖZMEN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Kast Ajansları Derneği
Temsilcisi: Av. Emel KORKUT
Vişnezade Mah. Bayıldım Cad. Balıklı Apt. No:14/1 Maçka
Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Kast Ajansları Derneği yönetim kurulu tarafından alınan kararla hazırlanan ve Derneğin internet sitesinde yayımlanacak olan sözleşmeye ilişkin menfi tespit/muafiyet talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 07.10.2019 tarih ve 6729 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 22.04.2020 tarih ve 2019-5-045/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Raporu 30.04.2020 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüş ve 20-21/277-Mİ sayı ile dosya konusunun ek çalışma yapılmak üzere Kurul gündeminde incelemeye alınmasına karar verilmiştir.
- (3) Anılan karar çerçevesinde hazırlanan 18.09.2020 tarih ve 2019-5-045/BN-01 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor ve Bilgi Notu'nda, bildirimi yapılan sözleşmeye;
- Kısıtlayıcı hükümler içermesi nedeniyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında olduğundan menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
  - Bununla birlikte, ödeme koşullarına ilişkin "...günlük ücretin asgari yarısı...", "günlük ücret üzerinden hesaplanan saat ücreti", "...1/10 oranında...", "... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı..." gibi dolaylı fiyat tespitine yol açan ifadelerinin çıkarılması koşuluyla, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınabileceği

ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraplara İlişkin Bilgiler: Kast Ajansları Derneği (KASTDER) ve Üyeleri

- (5) Başvuruda, 2006 yılında kurulan KASTDER'in, her türlü reklam mecralarını kullanan, üretimini ve tüketimini yapan kuruluşlarla çalışmalar yapan, onlara rehberlik eden, ajansların mesleki yeterliliklerini geliştirmek ve sektörün bütün olarak gelişmesini sağlamak amacıyla forum, seminer, konferans vb. etkinlikler düzenleyen, toplumun bu sektörde var olan mesleklere karşı ilgisini arttırmayı amaçlayan, tüketiciye karşı sorumluluk duygusuyla sektördeki ticari ilişkilerin standartlarını oluşturan, sanatçıların

haklarını korumak amacıyla çalışmalar yapan bir dernek yapılanması olduğu belirtilmiştir. Türkiye’de faaliyet gösteren kast ajanslarının yaklaşık %10’unu bünyesinde bulundurmaktadır¹.

G.2. İlgili Pazar

- (6) Bildirim konusu taslak sözleşmeyle, kast ajansları ve bu ajanslara bağlı oyuncu, model/fotomodeller ile reklam ajansları, reklam yapım şirketleri ve doğrudan reklam verenler arasındaki çalışma usul, ilke ve esaslarının, tarafların hak ve yükümlülüklerinin/sorumluluklarının belirlenmesi, reklamcılık, prodüksiyon, oyunculuk ve modellik sektöründeki tüm tarafların menfaatleri gözetilerek sektörün gelişiminin sağlanması amaçlanmaktadır.
- (7) Kast ajansları oyuncu ya da reklam yüzü olmak isteyenlerin kendisine yaptığı başvurularla oyuncu portföyünü oluşturmakta; belli bir komisyon karşılığında, reklam ajansları, reklam yapım şirketleri ve doğrudan reklam verenlerden oluşan şirketler ile portföylerinde bulunan manken, model ve oyuncuları bir araya getirmekte ve bunlar arasında yapılacak anlaşmalara aracılık etmektedir. Bu bakımdan kast ajanslarının rolü, reklam, tanıtım, organizasyon (defile, fuar, sergi, festival vb.), film gibi gösterimlerde rol alacak fotomodel, manken, oyuncu, dansçı, animatör, seslendirme sanatçısı, hostes, sunucu vb. insan kaynağını temin etmektedir.
- (8) Bu çerçevede, ilgili ürün pazarı “oyuncu, fotomodel ve manken temin pazarı” olarak ele alınabilecek ve dosya konusu iddiaların değerlendirilmesinde esas pazarı oluşturabilecektir. Bununla birlikte, ilgili ürün pazarı tanımı yapılacak değerlendirmenin sonucuna herhangi bir etkisinin olmayacağından, “İlgili Pazarın Tanımlanmasına Dair Kılavuz’un 20. maddesi doğrultusunda, detaylı bir pazar analizi ve kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamıştır.
- (9) Dosya konusu kast ajanlarının faaliyet alanı dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazarın Türkiye olarak ele alınması mümkün olmakla birlikte, ilgili ürün pazarına benzer şekilde, işbu dosya kapsamında yapılacak olan ilgili coğrafi pazar tanımının yapılacak değerlendirmenin sonucuna herhangi bir etkisinin olmayacağı anlaşılmıştır. Bu çerçevede, yukarıda sözü edilen Kılavuz’un ilgili maddesi doğrultusunda, detaylı bir pazar analizine ve kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımına ihtiyaç duyulmamıştır.

G.3. Bildirim Konusu Taslak Sözleşmenin Kapsamı ve Niteliği

- (10) 2006 yılında faaliyete geçen KASTDER’in, sanatçıların çalışma standartlarının yükseltilmesi ve her türlü haklarının korunması için gerekli koşulların sağlanması, sanatçılar ve hizmet verilen kuruluşların ortak sorunlarına arabuluculuk edilmesi gibi amaçları bulunmaktadır. Başvuruya göre, bu amaçlarla ilintili olarak KASTDER yönetim kurulunca, taraflardan birisinin kast ajansı, diğerinin reklam ajansı/reklam yapım şirketleri/doğrudan reklam verenlerin olduğu tavsiye niteliğinde bir taslak sözleşme hazırlanması ve kamuya açık bir şekilde KASTDER’in resmi internet sitesinde yayımlanması planlanmaktadır. Oyunculuk ve modellik hizmetlerinde faaliyet gösteren tüm paydaşların kullanımına yönelik olarak hazırlanan söz konusu taslak sözleşmenin amacı, yapılan bildirimde; sektörün gelişimini sağlamak adına paydaşların birbirleriyle ilişkilerini sürdürmelerine yönelik asgari standartların belirlenerek sektörde faaliyet gösteren teşebbüslere kılavuzluk edilmesi, böylece tarafların yasal haklarının koruma altına alınması olarak belirtilmektedir. Ayrıca anılan sözleşmeyle, oyunculuk ve modellik sektörünün insan ve emek odaklı bir sektör olduğundan bahisle pazarda faaliyet

¹ Bildirim Formunda Türkiye’de yaklaşık 400-450 adet kast ajansının faaliyet gösterdiği ve KASTDER’in 40 üyesinin bulunduğu belirtilmiştir.

gösteren büyük reklam ajansları ve reklam veren teşebbüsler karşısında oyuncu ve modellerin haklarının korunmasının da amaçlandığı bildirilmiştir.

- (11) Taslak sözleşme; "Sözleşmenin Konusu", "Süre ve İlave Kullanımlarla İlgili Maddeler", "Çalışma Koşulları ile İlgili Maddeler", "Sigorta ile İlgili Maddeler", "Çalışma Süresi ile İlgili Maddeler", "İşin İptali ile İlgili Maddeler", "Ödeme Şekli ve Koşulları ile İlgili Maddeler" ve "Genel Hükümler" başlıklı sekiz bölümden oluşmaktadır. Sözleşme genel itibarıyla, sözleşme taraflarının hak ve yükümlülüklerine ilişkin genel düzenlemeleri içermektedir. Sözleşmede yer alan ve rekabet mevzuatı açısından önemli olduğu tespit edilen maddelerin detaylarına aşağıda yer verilmiştir:

Çalışma Koşulları ile İlgili Maddeler:

- *Madde 8: İstanbul il sınırları dışında yapılacak çekimlerde; Oyuncu / Fotomodel ücretlerine (.....).*
- *Madde 12: İş öncesi kıyafet provası, 1 günde 2 saat için ücretsiz gerçekleştirilir. Uzayan provalarda (.....).*

Çalışma Süresi ile İlgili Maddeler:

- *Madde 16: Çalışma süresi oyuncunun işyerine geliş saatinden itibaren başlar, işyerini terk ettiği saate kadar devam eder. Belirtilen saatten sonra çekim yerine gelen oyuncunun ücreti, gecikmiş olduğu süre oranında kesilir. Çalışma bir günden uzun sürecekse, bütçeye (.....).*
- *Madde 17: Oyuncunun günlük çalışma süresi, toplam bir saatlik ara dinlenme süresi dahil 10 (on) saattir. Eğer tek günlük çalışma süresi aşılmış ise her fazla çalışma saati için (.....) fazla çalışma ücreti Yapım Şirketi / Reklam Ajansı tarafından ayrıca ödenir. Çalışma fazlası ücret devam eden günler içinde, ilk gün ücreti üzerinden hesaplanır. Oyuncunun 18 yaşından küçük olması durumunda; çalışma süreleri, vb. hususlarda, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 71. maddesi ile Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Çalışma Koşulları'na ilişkin hükümleri uygulanır. Yapım Şirketi/Reklam Ajansı/Cast Ajansı, bu hükme uygun davranmayı kabul, beyan ve taahhüt eder.*

İşin İptali ile İlgili Maddeler:

- *Madde 19: Belirlenen çekim saatinden 24 saat öncesine kadar yada çekim esnasında iş ertelenirse / iptal edilirse; anlaşılan ücretin (global ücret ve gün olarak anlaşılmış olsa bile), (.....), Yapım Şirketi / Reklam Ajansı ödeme yapar. Mücbir sebepler konunun dışındadır (Deprem-sel, yangın vb.).*
- *Madde 20: Çekim esnasında oyuncunun yetersizliği nedeniyle, yönetmenin / fotoğrafçının talimatlarının uygulanamamasında ise oyuncuya (.....) ödenir.*

- (12) Yukarıda yer verilen sözleşme hükümlerinde ödeme koşullarına ilişkin yer verilen "...günlük ücretin asgari yarısı...", "günlük ücret üzerinden hesaplanan saat ücreti", "...1/10 oranında...", "... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı..." ifadeler dolaylı fiyat tespitine yol açabilecek nitelikte olup anılan ifadelerle ilgili yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

G.4. Sektör Paydaşları İle Yapılan Görüşmeler

- (13) Bildirim konusu taslak sözleşmenin tarafları olabilecek yahut taslak sözleşmeden etkilenme ihtimali olan reklam ajansları, kast ajansları, Oyuncular Sendikası ve oyunculardan oluşan sektör paydaşları ile rekabetçi açıdan detaylıca incelenmesi gereken "...günlük ücretin asgari yarısı...", "...günlük ücret üzerinden hesaplanan saat

ücreti...”, "...1/10 oranında...", "... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı..." gibi ifadelerle yönelik değerlendirmeleri başta olmak üzere genel değerlendirmelerini de içeren görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

- (14) Yapılan görüşmelerden bazı reklam ya da kast ajanslarının daha çok fotomodellerle çalıştığı, bazılarının ise yoğun olarak oyuncularla çalıştığı, bazı kast ajanslarının portföylerinde çok sayıda ancak tanınırlığı yüksek olmayan oyuncular bulunduğu, bazı kast ajanslarında ise az sayıda ancak kaşesi yüksek oyuncuların bulunduğu dolayısıyla reklam ajanslarının ve kast ajanslarının kendi içlerinde farklılık gösterebildiği görülmektedir. Oyuncu piyasasında ise oyuncuların birbirleri arasındaki farklılaşmanın, bir diğer deyişle heterojenliğin çok daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Özetle kast ajansından reklam ajansına, oyuncunun tanınırlığından projenin büyüklüğüne kadar pazarın tüm paydaşlarının kendi içlerinde yüksek heterojenlik barındırdığı görülmektedir.
- (15) Diğer taraftan sektörün bir standarda oturmasının, var olan yüksek belirsizliklerin giderilmiş olmasının tüm taraflar açısından faydalı olabileceği hususu da yapılan görüşmelerin bir kısmında ifade edilmekle birlikte pazarın çok farklı yapıda olması nedeniyle tüm paydaşlar için geçerli tek ve ortak bir zemin oluşturulmasının mümkün ve/veya uygulanabilir olmayacağı da ifade edilmiştir. Bu noktada KASTDER üyesi olan ve taslak sözleşmenin hazırlanması aşamasında bizzat görev almış kast ajanslarının da sektörün irili ufaklı yapıda olduğunun farkında oldukları, dolayısıyla sözleşmenin öneri niteliğinde kalacağını düşündükleri görülmüştür.
- (16) Öte yandan tavsiye niteliğinde ortaya çıkan teşebbüs birliği kararlarının pazarda önemli sayıda işletme ya da önde gelen büyük işletmeler tarafından uygulanmaya başlanması halinde tavsiye olmaktan çıkabileceği, teşebbüsleri bağlayıcı ve rekabeti sınırlayıcı kararlar haline dönüşebileceği endişesi varlığını sürdürmektedir. Nitekim yine KASTDER tarafından daha önce yayımlanmış ve yine tavsiye niteliğinde olan reklam filmlerinin farklı mecralarda gösterilmesi halinde uygulanacak uyarılama tarifesinin reklamcılık sektörünün neredeyse tümünde uygulanır hale geldiği yapılan bir görüşmede ifade edilmiştir.

G.5. Değerlendirme

G.5.1. 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 8. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (17) Aynı pazarda faaliyet gösteren teşebbüsleri bünyesinde bulunduran ve bir teşebbüs birliği olan KASTDER'in yönetim kurulu tarafından alınan bir kararla hazırlanan taslak sözleşmeye ilişkin menfi tespit değerlendirmesi, Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde yapılmıştır. 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükme bağlanmıştır. İlgili maddenin (b) bendinde, "*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" bu tür hallere örnek olarak gösterilmektedir.
- (18) Bu bağlamda taslak sözleşmenin bir önceki bölümde yer verilen maddeleri incelendiğinde, doğrudan ana hizmet alım ya da satım fiyatlarının belirlenmediği görülmektedir. Diğer yandan sözleşme taraflarının ana hizmet fiyatlarını serbestçe belirledikten sonra sözleşmede yer alan "*...günlük ücretin asgari yarısı...*", "*günlük ücret üzerinden hesaplanan saat ücreti*", "*...1/10 oranında...*", "*... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı...*" ifadelerinin tarife belirlemek suretiyle dolaylı olarak fiyat tespiti ve

ticari koşullara müdahale olarak yorumlanması mümkündür. Her ne kadar incelemeye konu taslak sözleşmenin sektör paydaşlarının kullanımının ihtiyari olması ve yahut kullanılacaksa da sözleşmede yer alan maddeleri diledikleri gibi tadil ederek kullanmalarının mümkün olduğu belirtilse de sözleşmelerinde yazılı usulü kullanan sektör paydaşlarının birçoğunun bu sözleşmeyi veri olarak alacağı ve ticari koşullarını değiştirme eğilimi göstermeyeceği değerlendirilmektedir.

- (19) Sektör paydaşları ile yapılan görüşmelerde, kast ajansından reklam ajansına, oyuncunun tanınırlığından projenin büyüklüğüne kadar pazarın tüm paydaşlarının kendi içlerinde yüksek heterojenlik barındırdığı, dolayısıyla sözleşmenin öneri niteliğinde kalacağı görüşü ileri sürülmüştür. Ancak, aksi durumda kurulacak iş işlişlerinin farklılıklarına göre yeterince esnek olması gereken ve her bir sözleşme özelinde değişmesi gerekebilecek sözleşme maddelerinin mevcut taslak sözleşme aracılığıyla sabit hale gelmesi söz konusu olabilecektir.
- (20) Herhangi bir bağlayıcılığı bulunmasa da tavsiye niteliğinde ortaya çıkan teşebbüs birliği kararlarının pazarda önemli sayıda işletme ya da önde gelen büyük işletmeler tarafından uygulanmaya başlanması halinde tavsiye olmaktan çıkabileceği, teşebbüsleri bağlayıcı ve rekabeti sınırlayıcı kararlar haline dönüşebileceği endişesi varlığını sürdürmektedir. Nitekim yine KASTDER tarafından daha önce yayımlanmış ve yine tavsiye niteliğinde olan reklam filmlerinin farklı mecralarda gösterilmesi halinde uygulanacak uyarılama tarifesinin reklamcılık sektörünün neredeyse tümünde uygulanır hale geldiği bir sektör paydaşı ile yapılan görüşmede ifade edilmiştir.
- (21) Anılan sözleşmenin, yukarıda ifade edilen maddeleri dikkate alındığında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu nedenle sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceği sonucuna varılmıştır.
- (22) Aşağıda sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınıp tanınamayacağı değerlendirilmiştir.

G.5.2. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (23) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olan bir sözleşmenin, bu madde hükümlerinin uygulanmasından bireysel olarak muafiyete tabi tutulabilmesi için Kanun'un 5. maddesinde sayılan dört koşulun tamamının karşılanması gerekmektedir. Bu koşullar 5. maddenin birinci fıkrasında:
- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
  - b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
  - c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
  - d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

şeklinde sayılmıştır.

a) Malların Üretim veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (24) Bildirim Formunda ve sonrasında sunulan belgelerde verilen bilgilerde, taslak sözleşme ile objektif etkinlik kazanımlarının ortaya çıkmasının beklendiği ileri sürülmektedir. Buna göre, taslak sözleşmenin bir tarafında yer alacak kast ajanslarının sektöre giriş maliyetlerinin yüksek olmadığı ve sektörün dinamik bir yapıda olduğu belirtilmektedir. Bunun sonucunda yeterli bilgi ve deneyime sahip olmayan kast ajanslarının pazara

girişleri ve yüksek batık maliyetler gerektirmediği için pazardan çıkışları mümkün olmaktadır. Yeterli tecrübeye sahip olmayan kast ajanlarının temsil ettiği oyuncuların haklarının yeterince savunulamaması veya bu kast ajanlarının piyasadan çıkmalarıyla sektördeki tüm paydaşların zarar görmesi gündeme gelmektedir.

- (25) Öte yandan, taslak sözleşmenin diğer tarafında yer alacak reklam verenler/reklam ajansları açısından bakıldığında ise aldıkları projeler için gerekli oyuncuların temin edilmesi aşamasında genellikle kısıtlı zamanlarının olduğu belirtilmiştir. Özellikle geniş kapsamlı projelerde bu sorunun daha çok gündeme geldiği, yüksek sayıda oyuncunun hızlıca temin edilmesi gerekliliğinin arttığı ifade edilmiştir.
- (26) Buna göre, hem kast ajansları hem de reklam verenler/reklam ajansları açısından bakıldığında, taslak sözleşme sektörde gerçekleşecek iş ilişkilerinde sektöre yeni giren teşebbüslere kılavuzluk ederek tecrübesizlikten kaynaklanacak sorunları giderecek, tarafların haklarının korunması için asgari standartlar ortaya konmuş olacak, anlaşmalar için gerekli olan zaman maliyeti azaltacaktır. Sektör paydaşları arasında daha zayıf konumda olan oyuncuların haklarının da gerek kast ajanslarına gerekse reklam ajanlarına karşı korunmasına olanak tanınacaktır. Bu çerçevede tavsiye edilen bu sözleşmede belirli standartların ortaya konulması ile hizmetlerin sunulmasında iyileşme ve sektörde teknik olarak gelişme meydana gelecektir.
- (27) Yapılan açıklamalar doğrultusunda, sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan koşulu sağladığı değerlendirilmektedir.

b) Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

- (28) Hizmet kalitesinde iyileşme ve sektörde belli bir düzen sağlanması sonucunda nihai tüketici de dolaylı olarak bir fayda sağlayacaktır. Ayrıca, sektörde büyük reklam ajansları/reklam verenler/yapım ajansları karşısında genel olarak zayıf konumda olan oyuncu/fotomodel/modellerle ilgili asgari standartlar sunulmuş olması ve yapılan sözleşmelerde karşılaşılabilecek noksanlıkların bu taslak sözleşme ile saf dışı bırakılması sonucunda yeni oluşacak fiyat-kalite dengesi de dolaylı olarak tüketiciyi olumlu yönde etkileyebilecektir.
- (29) Yapılan açıklamalar doğrultusunda, sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer verilen koşulu sağladığı anlaşılmıştır.

c) İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (30) Öncelikle sözleşmenin zorunlu olmaması, taraflara sözleşme serbestisi verilmesi, gerektiğinde karşılıklı anlaşma ile bazı maddelerin değiştirilebilmesi ve bu sözleşmelerin yalnızca tavsiye kararlar olarak sektörün bilgisine ve kullanımına sunulması, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına yol açmayacağına göstergeleri olarak kabul edilebilecektir. Ayrıca, sektördeki iş ilişkilerinin yüksek çoğunluğunun yazılı değil sözlü olarak gerçekleşmesi, pazara girişler önünde yasal ve/veya yapısal engellerin bulunmaması itibarıyla sektörün dinamik yapısı ve KASTDER'in pazarın yalnızca %10-15'lik dilimini temsil etmesi bu hususu destekler niteliktedir.
- (31) Diğer taraftan, sözleşme tarafları ana hizmet fiyatlarını serbestçe belirlemekle birlikte, taslak sözleşmede rekabet hukuku bağlamında ele alınabilecek kısıt, "...günlük ücretin asgari yarısı...", "günlük ücret üzerinden hesaplanan saat ücreti", "...1/10 oranında...", "... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı..." gibi ifadelerdir. Bu ifadelerin dolaylı olarak fiyat tespitine yol açma ihtimalinin göz önüne alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Her ne kadar bildirim formunda tavsiye niteliğinde hazırlanan bir sözleşme olduğu ifade edilse de, internet sitesinde tüm sektör paydaşlarının

kullanımına açılması planlandığından, rekabetçi endişe yaratan ifadelerin yer aldığı taslak tip sözleşmenin pazarın geneli tarafından kullanılma ihtimali bulunmaktadır.

- (32) Bu durum da piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına zemin hazırlayabilecektir. Bu sebeple (c) bendinde yer verilen koşulun sağlanabilmesi için anılan ödeme koşullarına ilişkin ifadelerin taslak sözleşmeden çıkarılması gerekmektedir. Zira bu ifadeler, fiyatı dolaylı olarak tespit eden unsurlardır ve esasen tarafların karşılıklı olarak serbest iradeleri ile belirlenmeleri ve pazarda yer alan teşebbüslerin bu hususlarda da birbirleri ile rekabet halinde bulunmaları gerekmektedir.

d) Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi için Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (33) Başvuru konusu sözleşmelerin zorunlu olmaması, taraflara sözleşme serbestisi verilmesi, gerektiğinde karşılıklı anlaşma ile bazı maddelerin değiştirilebilmesi ve bu sözleşmelerin yalnızca tavsiye kararlar olarak sektörün bilgisine ve kullanımına sunulması, rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmayacağına bir göstergesidir. Bununla birlikte anılan ödeme koşullarına ilişkin ifadelerin taslak sözleşmeden çıkarılması (d) bendinde yer verilen koşulun sağlanabilmesi için de gerekmektedir.

Netice itibarıyla, KASTDER yönetim kurulu tarafından alınan kararlar hazırlanan ve Derneğin internet sitesinde yayımlanması planlanan başvuru konusu sözleşmeye, ödeme koşullarına ilişkin ifadelerin çıkarılması koşuluyla bireysel muafiyet tanınabileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

(34) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- Kast ajansları ve bu ajanslara bağlı oyuncu, model/fotomodeller ile reklam ajansları, reklam yapım şirketleri ve doğrudan reklam verenler arasındaki çalışma usul, ilke ve esaslarının, tarafların hak ve yükümlülüklerinin/sorumluluklarının belirlenmesi amacıyla Kast Ajansları Derneği tarafından hazırlanan bildirim konusu sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna ve bu nedenle söz konusu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Bununla birlikte, ödeme koşullarına ilişkin "...günlük ücretin asgari yarısı...", "günlük ücret üzerinden hesaplanan saat ücreti", "...1/10 oranında...", "... bir gün ve tek kullanım alanı ücretinin yarısı..." gibi dolaylı fiyat tespitine yol açan ifadelerin çıkarılması koşuluyla söz konusu sözleşmeye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.